

CUMHURİYETİN 100. YILINDA HAKLARIMIZ VE GELECEĞİMİZ İÇİN MÜCADELEYİ BÜYÜTÜYÜRÜZ!

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, 14 Eylül 2023 tarihinde mühendis, mimar, şehir plancılığı mesleklerinin itibarsızlaştırılarak iktidarca görmezden gelinmesine karşı haklarını ve geleceğini savunmak için 'Boşuna mı Okuduk' kampanyasını duyurdu. Koramaz; 19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı Dayanışma Günü'nde TMMOB'nin tüm illerde sokağa çıkacağını ve mücadeleyi büyüteceklerini bildirerek tüm halkımızı dayanışmaya çağırdı.

Cumhuriyet'in kuruluşunun 100. Yılına yaklaşıyoruz.

Cumhuriyet, ülkemizin kalkınması, sanayileşmesi ve gelişmesi sürecinde mühendis, mimar ve şehir plancılarının katkılarıyla büyük başarılar imza atmıştır.

Ülkenin en zor işlerinden birini kendine görev bilen

meslektaşlarımız sayesinde Cumhuriyet tarihinin önemli süreçleri ilmek ilmek örülmüştür. Mühendis, mimar ve şehir plancıları, sadece kendileri için değil aynı zamanda parçası oldukları toplum ve ülke için de çalışmış ve üretmiştir. Tarihimiz boyunca kalkınma, sanayileşme, kentleşme, denizcilik, gıda, iletişim, bilişim, ulaştırma,

enerji ve tarım gibi temel alanların ve plan, proje, üretim, denetim gibi süreçlerin itici gücü meslektaşlarımız olmuştur. Bugünden bakıldığında hayranlık uyandıracak politikalar ve uygulamalar mesleklerimizin yoğun katkısı ile hayata geçirilmiştir.

Cumhuriyet'in 100. yılına geldiğimizde mühendislik, mimarlık ve şehir planlama başta olmak üzere birçok alanda büyük ve köklü sorunlar hayatımızı kuşatmıştır. Plansızlık, üretimsizlik, işsizlik, yoksulluk, güvencesizlik, açlık ve sefalet koşulları ülkemizi teslim almıştır. 1980'li yıllardan itibaren imalat sektöründe başlayan özelleştirme dalgasıyla, kamuya ve halka ait olan varlıklarımız devletin elinden çıkarılarak sermayenin dizginsiz sömürüsüne ve yağmasına açılmıştır. Fabrikalarımız, limanlarımız, santrallerimiz, kamu arazilerimiz ve kamu işletmelerimiz sermaye gruplarına peşkeş çekilmiştir. 1985 yılından itibaren hız kazanan program çerçevesinde, günümüze kadar 183 kuruluşta hisse senedi veya varlık satış/devir işlemi yapılmış, bu kuruluşlardan 171'inde hiç kamu payı kalmamıştır. Özelleştirmelerin ardından yaşanan ekonomik krizlerle birlikte Türkiye ekonomisi üretime dayalı bir ülke olma modelini terk etmiştir. Kayıtdışı ekonomi başını almış yürümüş, fason üretim ve montaja dayalı üretim biçimleri benimsenmiştir. 2000'li yıllardaysa inşaata dayalı bir ekonomik model benimsenmiş, üretim yerine ithalatın desteklendiği, teknoloji ve teknik hizmetlerin dahi ithalinin makbul görüldüğü bir dönem yaratılmıştır. Bu süreçte kamu işletmeleri parçalanarak kamuya ait çimento, süt, et, yem, dokuma, orman ürünleri, gemi, gübre sanayileri, enerji santralleri, kimya ve petrokimya tesisleri, maden işletmeleri, demir çelik işletmeleri, kâğıt fabrikaları, telekomünikasyon hizmetleri, ulaşım hizmetleri ve bankacılık sektörü özelleştirilerek bu alanlar uluslararası tekellere bırakılmış, ülkemiz daha da fazla dışa bağımlı hale getirilmiştir. Devlet tarafından sunulması gereken teknik hizmetler piyasalaştırılmış ve serbest piyasa ekonomisinin insafına terk edilmiştir.

Boşuna mı Okuduk?

Cumhuriyet kazanımlarının birer birer tasfiye edildiği piyasacı dönüşümden tüm yaşam alanlarımızın yanı sıra mühendislik-mimarlık uygulamaları, mühendislerin, mimarların ve plancılarının sosyal konum ve koşulları da doğrudan olumsuz biçimde etkilenmiştir.

Meslek alanlarımızda büyük bir yıkım yaşanmıştır. Bu yıkıma bağlı olarak bir dönemin gözde meslekleri olan mühendis, mimar ve şehir plancılarının itibarı neredeyse sıfırlanmıştır. Bir afet ülkesi olmamıza rağmen, daha fazla önem verilmesi gereken mühendislik, mimarlık ve planlama hizmetleri birer prosedür haline getirilmiştir. Merkezi politikalardan yerel uygulamalara kadar birçok alanda bilim ve teknik dışlanmış, mesleklerimiz yok sayılmıştır. Ülkemizin temel sorunlarının çözümünü de afetlere karşı dirençli kentleşmenin, tarımsal ve sınai üretimin, tarihi, kültürel ve doğal alanların korunmasının, toplumsal kalkınmanın anahtar gücü olan mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı meslekleri âdeta gözden çıkarılmıştır.

Mühendis, mimar ve şehir plancıları açlık ve yoksulluk sınırı altında düşük ücretlerle, kötü koşullarda çalışmaya mecbur bırakılmıştır. Ücretli çalışan meslektaşlarımızın yaklaşık %60'ı asgari ücret düzeyinde ücretlere çalıştırılmaktadır. Kamuda çalışan meslektaşlarımızın hakları erimiş, kamuda istihdam giderek daralmıştır. Emekli meslektaşlarımız, üstlendikleri tüm önemli ve kritik görevlerden yüz akıyla çıkmayı başarmışken, mesleklerini bir ömür boyu ifa etmişken bugünlerini yoksulluk ve geçim sıkıntısı teslim almıştır.

Mühendis, mimar ve şehir plancısı adayı pek çok genç, ülkemizin geleceğine dair umutlarını kaybetmek üzeredir. İşsizlik oranı %40'ları aşmıştır. Yeni mezun meslektaşlarımızın iş bulma süreleri 18 aya kadar uzamıştır. Çok sayıda meslektaşımız iş bulamadığı için yurtdışına çıkmaktadır. Ülkemiz, yetmişmiş değerli mühendis, mimar ve şehir plancılarını kaybetmektedir. Meslektaşlarımız yoğun işsizlik sonucu geçimlerini sağlayabilmek için meslek dışı işlere yönelmekte, tezgâhtarlık, garsonluk, kuryelik gibi işlerde çalışmaktadır.

Bu acı tablo bizlere kaybedilmekte olan bir geleceği işaret etmektedir. Yüzbinlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının bilincinde "boşuna mı okuduk!" sorusu belirginleşmektedir.

Tüm bu olumsuzlukların üzerine siyasi iktidarın TMMOB ve bağlı Odalarımıza karşı düşmanca tutumu da eklendi. Bilindiği üzere TMMOB'nin yetkileri yıllar içerisinde parça parça koparıldı, elimizden alındı. Geçtiğimiz aylarda açılan davalarla ücretli çalışan üyelerimizin asgari

ücretini belirleme yetkimiz de elimizden alındı. SGK ile yapılan ücret denetimi protokolü gereği 2012 yılından bu yana belirlemekte olduğumuz mühendis, mimar ve şehir plancısı asgari ücreti, belli ki sermaye çevrelerini ve iktidarı rahatsız etmiştir. Gelişen baskılar sonucu SGK önce protokolün içeriğini boşaltmak istemiş ardından da 2017 yılında protokolü tek taraflı olarak feshetmiştir.

Bu müdahaleye rağmen TMMOB ve Odalarımız ücretli çalışan meslektaşlarımızı korumak amacıyla yönetmeliklerimiz gereği asgari ücret belirlemeye devam etmiştir. En son geldiğimiz aşamada siyasi iktidarın müdahalesi sonucu açılan davalarla ve siyasi güdümlü yargı kararlarıyla ilgili yönetmeliklerimiz geçtiğimiz aylarda iptal edilmiş, bu yetkimiz de elimizden alınmıştır. Böylece, ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları serbest piyasanın acımasız sömürsü karşısında korumasız bırakılmıştır.

Bir asırdır ülkemizin kalkınması, ilerlemesi ve halkın refah koşullarında yaşaması için emek harcayan mühendis, mimar ve şehir plancıları bu tabloyu hak etmemektedir.

Tüm emekçi halk kesimlerinde ülkemizin geleceği için kaygılar her geçen gün artmaktadır.

Bitmek bilmeyen ekonomik krizler, enflasyon, işsizlik, hayat pahalılığı ve yoksulluk milyonların âdeta kaderi haline getirilmiştir. Daraltılan meslek alanlarımız ve mesleki itibarımız erozyona uğradıkça ülkemizin ve yurttaşlarımızın uğradığı yıkım da artmaktadır.

Bizler, bu ülkenin mühendis, mimar ve şehir plancıları:

Sorunlarımızın, ülkemizin ve halkımızın sorunlarından bağımsız olmadığını bilincindeyiz. Mücadele etmezsek yaşadığımız sorunların daha da büyüyeceğini çok iyi biliyoruz.

Ülkemizin okumuş çocukları olarak Cumhuriyetin ikinci asrında, eşitlik ve özgürlük temelinde, üreten, sanayileşen, gelişen ve hakça bölüşen bir ülkeyi inşa etmek için seferber oluyoruz.

Bir dönemin en itibarlı, gözde mesleklerinin Cumhuriyetin 100. yılında ne hale geldiğini, nasıl ve neden gözden

çıkarıldığını, hangi sorunları yaşadığını ortaya koymak ve sorunlarımızın çözümü için sesimizi daha fazla yükselteceğiz. Mühendis, mimar ve şehir plancılarını görmezden gelenlere ve yok sayanlara karşı haklarımız ve geleceğimiz için ayağa kalkıyoruz.

19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plancısı Dayanışma Gününde tüm illerde kitlesel basın açıklamalarıyla sorunlarımızı halkımız ile paylaşacak ve devamında örgütlü gücümüz ile mücadeleyi büyüteceğiz. "Boşuna mı Okuduk!" sözünü Eylül ayı boyunca ülkenin her karışında seslendireceğiz.

Kitlesel eylemler, sempozyumlar, kongreler, paneller, forumlar ve geniş katılımlı toplantılar ile mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarını ve bu sorunların nedenlerini kamuoyu gündemine taşıyacağız. TBMM'den siyasi partilere ve demokratik kitle örgütlerine kadar ziyaretler, görüşmeler ve temaslar gerçekleştireceğiz. SGK'ya ücret protokol teklifimizi ileticeğiz ve takipçi olduğumuzu göstermek için tüm illerde SGK il müdürlüklerinin önünde olacağız.

Ekim ayında "Boşuna Okumadık!" diyeceğiz ve Cumhuriyetin 100., TMMOB'nin 69. Kuruluş yıldönümünde mühendis, mimar ve şehir plancılarının Cumhuriyetin ikinci yüzyılını yeniden kurma iradesini ortaya koyacağız.

Deprem 8. Ayında Hatay başta olmak üzere deprem bölgelerinden mühendislik, mimarlık ve şehir planlamanın yok sayılmayacağını göstereceğiz.

TMMOB'nin kuruluş yıldönümü olan 18-22 Ekim Mühendislik ve Mimarlık Haftasında, kitlesel eylemlerimiz ile TMMOB ve Odalarımızın ülkemiz ve mesleğimiz için ne kadar önemli olduğunun altını güçlü bir şekilde çizeceğiz.

Tüm meslektaşlarımızı ve halkımızı omuz omuza mücadele etmeye çağırıyoruz!

Yaşasın TMMOB, yaşasın örgütlü mücadelemiz!

Emin KORAMAZ

*Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı*